

Quickscan

Ontwikkeling Warmelinckweg

IJzerlo

Gemeente Aalten

Quickscan

Ontwikkeling Warmelinckweg

IJzerlo

Opdrachtgever: Gemeente Aalten

Projectnummer: 3855.02

Datum: 28-11-2023

Versie: Definitief

Projectleider en rapporteur: Karlijn de Groot

Autorisatie: Dorie Lukkezen

Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving
Velperweg 157
6824 MB Arnhem
info@ontwerpenomgeving.nl
www.ontwerpenomgeving.nl

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	3
2	PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	4
2.1	Beschrijving plangebied	4
2.2	Algemene constatering	4
2.3	Geplande werkzaamheden	5
3	WERKWIJZE.....	6
3.1	Algemeen	6
3.2	Veldbezoek	6
3.1	Betrouwbaarheid	6
4	WETGEVING.....	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Gebiedsbescherming.....	7
4.3	Soortbescherming	8
4.4	Houtopstanden	8
5	RESULTATEN	9
5.1	Gebiedsbescherming.....	9
5.1.1	Natura 2000	9
5.1.2	Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone	11
5.1.3	Houtopstanden	11
5.2	Soortbescherming.....	12
5.2.1	Vleermuizen	12
5.2.2	Grondgebonden zoogdieren	13
5.2.3	Vogels.....	15
5.2.4	Reptielen en amfibieën	17
5.2.5	Vlinders	17
5.2.6	Overige beschermde diersoorten	17
5.2.7	Vaatplanten en mossen	18
5.3	Samenvatting	18
6	CONCLUSIE	19
6.1	Conclusies gebieds- en soortbescherming	19
6.2	Nader onderzoek.....	20
7	LITERATUURLIJST	21
7.1	Referenties	21
7.2	Gebruikte websites	22
7.3	Overige geraadpleegde bronnen	22

1 INLEIDING

In opdracht van de gemeente Aalten is door Buro Ontwerp & Omgeving een quickscan uitgevoerd in IJzerlo. Het plangebied bevindt zich aan de Warmelinckweg, tussen de Kruisdijk en Thijsweg in, en bevindt zich binnen de kadastrale percelen ATN02-S-1079 en ATN02-S-885. De initiatiefnemer is voornemens 18 nieuwe woningen te realiseren.

Het doel van de quickscan is om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid en (mogelijke) effecten van de ingreep op beschermde gebieden en dier- en plantensoorten. Uit deze quickscan moet blijken of er nadelige effecten zijn op gebieden met een speciale beschermingsstatus, namelijk: Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en de Groene Ontwikkelingszone. Vervolgens worden de mogelijke effecten onderzocht op onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten. Deze quickscan is gebaseerd op bureauonderzoek en een veldonderzoek.

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het plangebied (hoofdstuk 2), de werkwijze (hoofdstuk 3), de relevante wetgeving (hoofdstuk 4), de resultaten (hoofdstuk 5) en de conclusie (hoofdstuk 6) beschreven.

2 PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich ten noorden van de bebouwde kom van IJzerlo en grenst aan de zuidkant aan de Kruisdijk en de Warmelinckweg. Ten oosten van het plangebied ligt de Thijsweg. De locatie bestaat voornamelijk uit grasland en binnen de begrenzing van het plangebied is geen bebouwing aanwezig. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich akkers, weilanden, woonhuizen en boerderijen. Ook grenst het plangebied aan een basisschool. Op de navolgende afbeelding is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied aan de Warmelinckweg (rood kader).

2.2 Algemene constatering

Het plangebied bestaat uit grasland met een begrenzing van zomereiken aan de Kruisdijk en aan de Thijsweg (figuur 2). Merkbaar is dat de Kruisdijk en de Thijsweg hoger in het landschap liggen. Vanaf de Thijsweg is een duidelijke helling die afloopt in de richting van het plangebied. Langs de Kruisdijk vormt eenzelfde helling een greppel, waar ten tijde van het veldbezoek water in stond. Door het gebied loopt van zuidwestelijke naar noordoostelijke richting een elzensingel. Tussen deze elzen groeit tevens op een enkele plek wat braamstruweel. Tijdens de quickscan werd het grasland ten westen van de elzenrij begraast door schapen.

Figuur 2. Het plangebied gezien vanaf de Warmelinckweg (boven), het plangebied gezien vanaf de Kruisdijk (linksonder), de zomereiken aan de Thijsweg (middenonder) en de elzensingel die het gebied doorkruist (rechtsonder).

2.3 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens in het plangebied 17 woningen te realiseren en tevens twee parkeerplaatsen aan te leggen.

3 WERKWIJZE

3.1 Algemeen

Voorafgaand aan het veldbezoek is onderzoek gedaan naar de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden, de voorkomende habitats en de verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en rondom het gebied. De bronnen die hiervoor zijn geraadpleegd zijn te vinden in de literatuurlijst (zie hoofdstuk 7).

3.2 Veldbezoek

Het veldbezoek is uitgevoerd op 21 november 2023 en vond plaats van 12:00 tot 13:00. Tijdens het veldbezoek was het volledig bewolkt, stond er een zwakke wind (NNO2) en was het circa 8 graden Celsius. Er is gekeken naar het terrein en de geschiktheid hiervan voor beschermde plant- en diersoorten. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten (visueel, auditief en met behulp van een verrekijker), met inbegrip van sporen als braakballen, uitwerpselen, nesten en andere mogelijke verblijfplaatsen.

Tabel 1. Deskundigheid betrokken medewerkers

Naam	Deskundigheid
D. Lukkezen	Studie: Afgestudeerd in Biologie op Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds 2022
K. de Groot	Studie: Afgestudeerd in Biologie op Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds 2023

3.1 Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de huidige wet- en regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van deze soorten.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan natuurtoets geldig is voor een periode van maximaal drie jaar, tenzij de ecologische omstandigheden in deze periode wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, of wanneer inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan drie jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de natuurtoets opnieuw te onderzoeken.

4 WETGEVING

4.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) heeft als doel de natuur te beschermen, te ontwikkelen en de biologische diversiteit te behouden en herstellen. Voor ruimtelijke ingrepen zijn naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) ook hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (soortenbescherming) en hoofdstuk 4 (houtopstanden) van de Wnb van belang. Beschermde gebieden die geen deel uitmaken van het Natura 2000-netwerk zijn het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Deze gebieden vallen niet onder de Wnb, maar worden op provinciaal niveau beschermd.

4.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn van de Europese Unie. Dit zijn gebieden waarin habitats en soorten beschermd worden die van Europees belang zijn. Per Natura 2000-gebied zijn specifieke instandhoudingsdoelen opgesteld. Projecten en andere handelingen die negatieve effecten hebben op de kwaliteit van de habitats en/of de instandhoudingsdoelen van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder een vergunning. Dit geldt niet alleen voor projecten en handelingen binnen het Natura 2000-gebied. Ook projecten en handelingen aangrenzend of buiten het gebied kunnen negatieve effecten veroorzaken.

Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland (NNN) bestaat uit een netwerk van natuurgebieden en heeft als doel deze beter met elkaar en omliggende agrarische gebieden te verbinden. In Gelderland zijn deze gebieden bekend als het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het NNN is niet meegenomen in de Wnb; provincies wijzen zelf gebieden aan en dragen de verantwoordelijkheid voor het NNN en zijn behoud en ontwikkeling. In Gelderland zijn de GNN-gebieden aangewezen in de provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende provinciale Omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018; Provincie Gelderland, 2023).

§ 2.6.1 Instructieregels bestemmingsplan bescherming Gelders natuurnetwerk

Artikel 2.39 (bescherming kwaliteit Gelders natuurnetwerk)

1. Voor zover een bestemmingsplan van toepassing is op het Gelders natuurnetwerk wordt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als die geen nadelige gevolgen kan hebben voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang als bedoeld in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone.
2. Er is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte als die in overeenstemming met paragraaf 2.6.2 worden gecompenseerd:
 - a. buiten het Gelders natuurnetwerk; of
 - b. in het Gelders natuurnetwerk op gronden die op de ambitiekaart bij het Natuurbeheerplan zijn aangeduid met code N00.01.

Artikel 2.40 (afweegruimte bij groot openbaar belang)

In aanvulling op artikel 2.39, eerste lid, kan een bestemmingsplan een nieuwe activiteit of ontwikkeling toelaten als:

- a. sprake is van een groot openbaar belang;

- b. er geen reële alternatieven zijn; en
- c. de nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd in overeenstemming met paragraaf 2.6.2.

Groene ontwikkelingszone

Om de samenhang van de natuur in het Gelders Natuurnetwerk te beschermen wil de provincie verbindingzones aanleggen in de Groene Ontwikkelingszone. Het bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die vervlochten zijn met het GNN. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk mits tegelijk de kernkwaliteiten worden versterkt. Dit dient te worden getoetst aan artikel 2.52 van de Gelderse Omgevingsverordening.

§ 2.6.5 Instructieregels bestemmingsplan Groene ontwikkelingszone

Artikel 2.52 (beschermen Groene ontwikkelingszone)

1. Voor zover een bestemmingsplan van toepassing is op locaties binnen de Groene ontwikkelingszone, laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat:
 - a. de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt; en
 - b. de samenhang niet verloren gaat.
2. Gedeputeerde Staten stellen regels vast om de versterking uit te werken.

4.3 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes voor soorten:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Wnb § 3.1)
- Beschermingsregime soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (Wnb § 3.2)
- Beschermingsregime andere soorten (Wnb § 3.3)

In bovengenoemde paragrafen uit het Wnb zijn verbodsbepalingen vastgesteld en is vastgesteld voor welke handelingen een vrijstelling verleend kan worden. De verbodsbepalingen houden in dat vogels en andere beschermde soorten niet gedood of opzettelijk gestoord mogen worden en nesten, voortplantings- en rustplaatsen niet beschadigd mogen worden. Verder mogen beschermde planten niet geplukt of vernield worden. Als de werkzaamheden van het plan leiden tot het overtreden van deze verbodsbepalingen moet worden nagegaan of een provinciale vrijstelling geldt of dat een ontheffing moet worden verkregen.

4.4 Houtopstanden

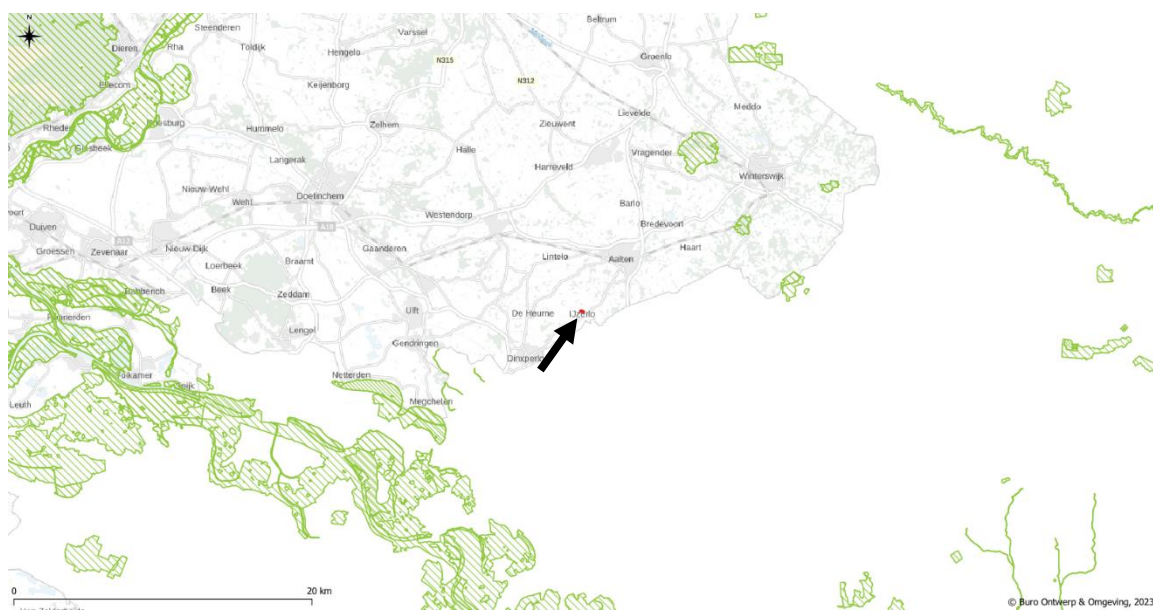
Als houtopstanden buiten de bebouwde kom worden geveld kan er een meld- en herbeplantingsplicht gelden. Dergelijke houtopstanden worden in de Wet natuurbescherming omschreven als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die een oppervlakte van 10 are of meer beslaan. Ook wordt een rijbeplanting van meer dan twintig bomen als houtopstand gerekend. Er zijn een aantal uitzonderingen op de meld- en herbeplantingsplicht (Wnb §4.1). Voor de kap van houtopstanden binnen de bebouwde kom geldt de gemeentelijke regelgeving.

5 RESULTATEN

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

In Nederland zijn 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden met een Europese beschermingsstatus. Veel van die gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied betreft “Klevsche Landwehr, Anhaltsche Issel, Feldschlaggraben und Regnieter Bach”. Dit gebied bevindt zich circa 7,9 km ten zuidwesten van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden op minder dan 25 km afstand, en de afstand van het plangebied tot deze gebieden zijn weergegeven in tabel 2. De ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden is weergegeven op de kaart in figuur 3.

Figuur 3. Ligging plangebied (zwarte pijl) ten opzichte van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (groen gearceerde vlakken).

Tabel 2. Afstanden van het plangebied tot Natura 2000-gebieden binnen een straal van 25 km.

Gebiedsnaam	Land	Afstand (km)
Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. und Regnieter Bach	DE	7,9
Bekendelle	NL	11,5
Korenburgerveen	NL	11,7
Vogelschutzgebiet 'Unterer Niederrhein'	DE	11,8
NSG Hetter-Millinger Bruch, mit Erweiterung	DE	11,8
Woodse Veen	NL	13,4
Burlo-Vardingholter Venn und Entenschlatt	DE	13,4
NSG Bienener Altrhein, Millinger und Hurler Meer und NSG Empeler M.	DE	13,5
NSG Sonsfeldsche Bruch, Hagener Meer und Düne, mit Erweiterung	DE	15,2
NSG Altrhein Reeser Eyland, mit Erweiterung	DE	16,3
NSG Grietherorter Altrhein	DE	17,0
Rhein-Fischschutzzonen zwischen Emmerich und Bad Honnef	DE	17,4
NSG Reeser Schanz	DE	17,9
Willinks Weust	NL	17,9
Dornicksche Ward	DE	18,3
Diersfordter Wald/ Schnepfenberg	DE	18,9
Grosses Veen	DE	19,0
Vogelschutzgebiet 'Moore und Heiden des westlichen Münsterlandes'	DE	19,4
Zwillbrocker Venn und Ellewicker Feld	DE	19,4
NSG Lohwardt/Reckerfeld, Hübsche Grändort, nur Teilfl., mit Erw.	DE	19,6
Wisseler Dünen	DE	20,6
Schwarzes Wasser	DE	21,1
NSG Gut Grindt und NSG Rheinaue zw. Km 830,7 - 833,2 , nur Teilfl.	DE	21,6
Kalflack	DE	21,6
NSG Emmericher Ward	DE	22,6
Witte Venn, Krosewicker Grenzwald	DE	23,4
NSG Rheinaue Bislich-Vahnum, nur Teilfl.Ärche	DE	23,6
NSG Weseler Aue	DE	23,7
NSG Droste Woy und NSG Westerheide	DE	24,1
Stelkampsveld	NL	24,7

Gezien het type werkzaamheden en de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden zijn er geen negatieve effecten als oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, optische verstoring en verstoring door trilling, geluid en mechanische effecten. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is namelijk meer dan 1 km. Door het gebruik van werktuigen en een toename van voertuigbewegingen kunnen er wel gevolgen zijn door stikstofdepositie vanuit de lucht. Omdat 30 Natura 2000-gebied op minder dan 25 km afstand van het plangebied liggen vindt er mogelijk stikstofdepositie plaats op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van deze gebieden. Om de eventuele effecten van stikstofdepositie inzichtelijk te maken wordt aangeraden om een AERIUS-berekening uit te laten voeren voor zowel de realisatiefase als gebruiksfase. Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden kunnen worden uitgesloten als uit de AERIUS-berekening blijkt dat er geen stikstofdepositie groter dan 0,00 mol N/ha/jr plaatsvindt.

5.1.2 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Het plangebied ligt op circa 1,3 km afstand van zowel het Gelders Natuurnetwerk (GNN) als de Groene Ontwikkelingszone (GO) (figuur 4). Gezien de ligging buiten deze gebieden worden de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het GNN en de GO bij de werkzaamheden niet aangetast.

Figuur 4. Ligging plangebied (rood) t.o.v. het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen).

5.1.3 Houtopstanden

De bomen in het plangebied vallen onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming, aangezien het plangebied buiten de bebouwde kom ligt. Bij de kap van deze bomen is er daarom sprake van een meld- en herbepantingsplicht zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming.

5.2 Soortbescherming

5.2.1 Vleermuizen

Op basis van openbare verspreidingsgegevens kunnen de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de rosse vleermuis in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen. Alle vleermuissoorten zijn op Europees niveau beschermd conform de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb).

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Ook zijn er soorten die zowel gebouw- als boombewonend zijn. Gebouwbewonende vleermuizen maken doorgaans gebruik van spouwruidtes, spleten en vergelijkbare ruimtes in gebouwen. Aangezien er geen gebouwen aanwezig zijn in het plangebied kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen worden uitgesloten.

Boombewonende vleermuizen verblijven in boomholtes, holle oksels, spechtenholen, holle takken in (oude) bomen en achter loshangend schors. In en vlak rond het plangebied bevinden zich diverse bomen, maar geen van de aanwezige bomen toonden potentieel geschikte hopen of spleten. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen daarom worden uitgesloten.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen vaak lijnvormige elementen om heen en weer te bewegen tussen de verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het behoud van lijnvormige landschapselementen is daarom van groot belang voor de instandhouding van vleermuispopulaties. Het eventueel verwijderen van enkele bomen in het plangebied zal niet resulteren in het verlies van een potentieel aanwezige vliegroute. Bovendien zijn er voldoende alternatieve lijnvormige elementen aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Negatieve effecten op de vliegroutes van vleermuizen kunnen daarom worden uitgesloten.

Essentiële foerageergebieden

De in Nederland voorkomende vleermuizen leven allemaal van insecten. Ze foerageren daarom op allerlei plekken waar veel vliegende insecten aanwezig zijn. Enkele voorbeelden van dit soort gebieden zijn wind beschutte plaatsen langs lijnvormige elementen (bijv. sloten, beken, bosranden en houtwallen), maar ook in bosgebieden, open plekken in bossen of langs oevers met rietkragen (figuur 5). Bij het verdwijnen van essentiële foerageergebieden gaan de verblijfplaatsen ook verloren. Het eventueel verwijderen van groenvoorzieningen zal echter niet resulteren in het verlies van een essentieel foerageergebied. In de directe omgeving zijn veel alternatieven aanwezig. Negatieve effecten op essentiële foerageergebieden van vleermuizen kunnen daarom worden uitgesloten.

Figuur 5. Gebieden rond het plangebied die voldoen als foerageergebied voor vleermuizen (geel gearceerd). Hieronder vallen o.a. bospercelen en laanbomen.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Algemene soorten

Verschillende algemene grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in en rondom het plangebied. Het is niet uit te sluiten dat deze zoogdieren (nog) in het plangebied aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden. Voor de meeste grondgebonden zoogdieren geldt in Gelderland een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht, waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden (artikel 1.11 Wnb). Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te beperken of ongedaan te maken.

Strikt beschermde soorten

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de bever, steenmarter, bunzing, wezel, das en eekhoorn in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen. Gezien er in het plangebied geen grote aquatische elementen aanwezig zijn, kunnen negatieve effecten op de bever op voorhand worden uitgesloten.

Steenmarters kunnen binnen het leefgebied meerdere schuilplaatsen hebben, zoals takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, kruipruimtes of zolders. Ook ruimtes onder dakbedekkingen en spouwmuren worden gebruikt door steenmarters. Openingen van 5 à 6 cm zijn al van voldoende grootte om een schuilplaats te bereiken (Zoogdierverseniging, 2023⁹). Aangezien er geen bebouwing aanwezig is in het plangebied kunnen schuilplaatsen in gebouwen op voorhand worden uitgesloten. Ook zijn geen dichte struwelen of boomholtes aangetroffen welke als schuilplaats voor deze soort zouden kunnen dienen. Bovendien zal de elzensingel (bijna) volledig behouden blijven. Er zullen hoogstens enkele bomen eventueel verwijderd worden om een pad te realiseren. Hierdoor zal de soort ook geen negatieve effecten ondervinden wanneer de singel eventueel een verbindende functie zou hebben voor essentieel leefgebied in de omgeving van het plangebied. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de steenmarter worden uitgesloten.

De bunzing en wezel zijn kleine marterachtigen die in kleinschalige cultuurlandschappen voorkomen (Bouwens, 2017). Alle kleine marters zoeken graag dekking in houtwallen, houtstapels of heggen. Ze nestelen vaak in holen van andere diersoorten. Zo wordt de bunzing vaak aangetroffen in de holen van konijnen, mollen, vossen en dassen, maar bijvoorbeeld ook in andere beschutte ruimtes zoals onder boomwortels of takkenrillen. In de winter worden vaak warmere plekken opgezocht, zoals stro- en hooibalen. (Veldman & Troost, 2019). Zowel de rust- en verblijfplaatsen als de functionele leefomgeving van de kleine marters zijn beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn geen potentiële verblijfplaatsen voor de bunzing of wezel aangetroffen. Bovendien zal de elzensingel (bijna) volledig behouden blijven. Er zullen hoogstens enkele bomen eventueel verwijderd worden om een pad te realiseren. Hierdoor zullen deze soorten ook geen negatieve effecten ondervinden wanneer de singel eventueel een verbindende functie zou hebben voor essentieel leefgebied in de omgeving van het plangebied. Negatieve effecten op de bunzing en wezel kunnen dus worden uitgesloten.

De das is een nachttactieve soort en komt voor in kleinschalige landbouwlandschappen. Burchten worden aangetroffen in houtwallen, langs bosranden, singels en heggen. De burchtingangen maken deel uit van een uitgebreid holenstelsel van lange gangen en kamers die onderling verbonden zijn. Een typische burcht heeft drie à tien ingangen (Zoogdiervereniging, 2023^b). Tijdens het veldonderzoek zijn dergelijke burchten niet waargenomen binnen de begrenzing van het plangebied. Ook is er gelet op de aanwezigheid van sporen van de soort maar deze werden niet aangetroffen. Hierdoor kunnen mogelijke negatieve effecten op de das worden uitgesloten.

Eekhoorns bouwen bolvormige nesten in bomen. Deze hebben een doorsnede van 30 tot 50 cm en zijn vooral 's winters goed waarneembaar. Soms gebruiken ze ook boomholtes, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als nestplaats. Nesten van eekhoorns kunnen op die van de ekster lijken, maar zijn te onderscheiden aan de aanwezigheid van blaadjes (Zoogdiervereniging, 2023^c). Dergelijke nesten zijn niet aangetroffen in bomen binnen het plangebied. Buiten het plangebied is wel een nest waargenomen in een van de zomereiken aan de Thijsweg. In een van de zomereiken aan de Kruisdijk is tevens een eekhoornnest aangetroffen. Echter zullen deze nesten behouden blijven waardoor negatieve effecten op de eekhoorn kunnen worden uitgesloten.

5.2.3 Vogels

Algemene soorten

Verschillende algemene vogelsoorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is kunnen voorkomen in en rondom het plangebied. Tijdens de quickscan werden de merel, roodborst, huismus, kauw, houtduif, en veldleeuwerik waargenomen in het plangebied. Conform de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb) is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van in het wild levende vogelsoorten te vernielen of te beschadigen, of nesten van deze vogels weg te nemen. Tevens zijn alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen beschermd. Voor de meeste vogels kan worden aangenomen dat het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli (indicatief broedseizoen) loopt, maar bij enkele soorten begint het seizoen eerder of loopt het langer door. Dichter bij het indicatieve broedseizoen is de kans op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten groter. Op het moment dat sprake is van een nest dat in gebruik is, zijn werkzaamheden die kunnen leiden tot beschadiging of verstoring hiervan verboden. Hierop is geen uitzondering en er is ook geen ont-heffing mogelijk. Er wordt daarom geadviseerd om werkzaamheden waarbij nesten verstoord kunnen worden, (ruim) buiten het indicatieve broedseizoen uit te voeren.

Strikt beschermde soorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Buiten de bebouwde kom (en grenzend aan de bebouwde kom) van IJzerlo kunnen dit de buizerd, boomvalk, kerkuil, steenuil, ransuil, sperwer, roek, gierzwaluw en huismus zijn. Van deze soorten kunnen negatieve effecten op de gierzwaluw en huismus op voorhand worden uitgesloten. Beide soorten broeden namelijk in gebouwen, waardoor het plangebied niet geschikt is als nestlocatie.

De buizerd is een roofvogel die voorkomt in gevarieerde landschappen waar weilanden worden afgewisseld met houtwallen, bosranden en andere houtopstanden. De soort komt ook voor nabij en in stedelijke omgevingen, zoals bijvoorbeeld in grote parken, indien er voldoende rust wordt verkregen (BIJ12, 2017^a). Het plangebied bevindt zich aan de rand van de bebouwde kom van IJzerlo. Het gebied grenst aan graslanden met houtopstanden en vormt dus een potentieel geschikt leefgebied voor de soort. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen exemplaren van deze soort waargenomen. In en vlak rondom het plangebied werden tevens geen horsten van de buizerd aangetroffen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de jaarrond beschermde nesten van de buizerd worden uitgesloten.

De boomvalk jaagt in open en halfopen landschap zoals parklandschappen, heiden of boerenland. Ze broeden in verschillende typen bos, maar geven de voorkeur aan halfopen bos of bosranden (Vogelbescherming Nederland, 2023^a). De soort broedt in oude kraaien- of eksternesten. In een twee bomen vlak buiten het plangebied werden dergelijke nesten aangetroffen. Echter bevinden deze bomen zich direct naast de Kruisdijk, terwijl de boomvalk een rustige broedlocatie op enige afstand (100-200 m) van paden en wegen nodig heeft (Krijgsveld et al., 2022). Hierdoor worden er geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde nesten van de boomvalk.

De kerkuil leeft doorgaans in cultuurlandschappen waar ook kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen en bosjes worden aangetroffen. De soort broedt in Nederland in ongeveer 90% van de gevallen in nestkasten die in boerenschuren, torens, kerken of kastelen zijn geplaatst en heel incidenteel in boomholten (BIJ12, 2017^b). In het plangebied is geen bebouwing aanwezig en tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte boomholten waargenomen. Bovendien zijn er geen sporen (zoals braakballen of krijtsporen) van de soort aangetroffen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestlocaties van de kerkuil worden uitgesloten.

De steenuil is een soort die voorkomt in kleinschalige cultuurlandschappen. Steenuilen broeden meestal in boomholten, nestkasten of nauwe ruimtes in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het beschot. De steenuil is een zeer honkvaste soort die jaarrond gebruik maakt van het nest (BIJ12, 2017^c). Aangezien er in het plangebied geen bebouwing aanwezig is, kunnen nestplaatsen in gebouwen op voorhand worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn tevens geen boomholten waargenomen welke een geschikte nestplaats zouden vormen voor deze soort. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de jaarrond beschermde nesten van de steenuil worden uitgesloten.

De ransuil leeft in kleinschalige landbouwlandschappen, bosranden, parken en open bosgebieden. De soort broedt meestal in oude nesten van kraaien en eksters en soms in oude nesten van reigers, roofvogels of eekhoorns. Bij voorkeur bevinden deze zich in naaldbomen, maar ook in boomopslag, houtwallen en vrijstaande bomen (Vogelbescherming Nederland, 2023^b). Alhoewel in twee bomen vlak buiten het plangebied boomnesten werden aangetroffen, worden deze niet geschikt geacht voor de ransuil. Deze bomen bevinden zich namelijk direct naast de Kruisdijk, bij de basisschool, terwijl deze soort rustige broed- en rustlocaties nodig heeft (Krijgsveld et al., 2022). Bovendien werden geen braakballen en krijtsporen bij de bomen aangetroffen. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestplaatsen van de ransuil kunnen daarom worden uitgesloten.

De sperwer broedt voornamelijk in jonge dichte naaldbossen en halfopen landschappen, maar kan ook in laanbomen, geïsoleerde bosjes en parken broeden (Vogelbescherming Nederland, 2023^c). Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren van deze soort waargenomen. Vlak buiten het plangebied werden wel in twee bomen boomnesten aangetroffen. Echter worden deze niet geschikt geacht voor de sperwer, aangezien de bomen zich namelijk direct naast de Kruisdijk, bij de basisschool bevinden terwijl deze soort rustige broed- en rustlocaties nodig heeft (Krijgsveld et al., 2022). Hierdoor kunnen negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestplaatsen van de sperwer worden uitgesloten.

De roek is een koloniebroeder die van oorsprong voorkomt in vochtige gras- en bouwlanden met verspreid staande houtopstanden (BIJ12, 2017^d). Tegenwoordig worden meer dan de helft van de nesten binnen de bebouwde kom aangetroffen. De nesten worden dicht bij elkaar gebouwd in hoogopgaande bomen en zijn daardoor goed herkenbaar (Vogelbescherming Nederland, 2023^d). Tijdens het veldbezoek zijn twee nesten aangetroffen die potentieel geschikt zouden zijn voor deze soort. Echter zijn in de directe omgeving geen andere nesten aangetroffen, waardoor de twee waargenomen nesten geen onderdeel zouden kunnen zijn van een nestkolonie. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de roek worden uitgesloten.

Naast strikt beschermde soorten, staan er ook soorten in de Wet natuurbescherming beschreven waarvan het nest alleen jaarrond beschermd is als er zwaarwegende ecologische redenen zijn. Dit zijn voornamelijk holenbroeders, maar ook soorten die op of tegen gebouwen aan nestelen. Tijdens de quickscan zijn de zwarte kraai, ekster en pimpelmees waargenomen, die hieronder vallen. Voor soorten uit deze categorie zijn voldoende uitwijkmogelijkheden in de omgeving van het plangebied, waardoor er geen ecologisch zwaarwegende redenen zijn om potentiële nesten van deze soorten jaarrond te beschermen.

5.2.4 Reptielen en amfibieën

Algemene soorten

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens zijn verschillende algemene amfibieën te verwachten in de omgeving van het plangebied. Voor de algemene soorten geldt een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Verder geldt wel de algemene zorgplicht, waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden (artikel 1.11 Wnb). Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te beperken of ongedaan te maken.

Strikt beschermde soorten

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat er geen strikt beschermde reptiel- of amfibiesoorten in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen.

5.2.5 Vlinders

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de grote vos in de ruime omgeving van het plangebied voorkomt. Deze soort is nationaal beschermd (artikel 3.10 Wnb).

De grote vos is een zeldzame, zwerflustige vlinder die zich sinds 2019 weer verspreid door Nederland heeft voortgeplant. De rupsen van deze soort leven vaak op struiken en bomen die zich bevinden langs brede bospaden, bosranden, in boomgaarden of op kapvlaktes. Ze leven in groepen van tientallen tot enkele honderden rupsen bij elkaar en kunnen zich hoog in struiken en bomen bevinden. De belangrijkste waardplanten voor de grote vos zijn breedbladige wilgensoorten, iepen en zoete kers. Ook functioneren de ratelpopulier en peer als waardplant voor deze soort. De grote vos overwintert als vlinder in oude, houten schuren, in holle bomen en tussen houtstapels (De Vlinderstichting, 2019). Het plangebied voorziet niet in geschikte waardplanten voor de soort en het ontbreekt aan gunstig habitat (vochtig bosklimaat). Negatieve effecten op de grote vos kunnen daarom worden uitgesloten.

5.2.6 Overige beschermde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied kan de beekrombout voorkomen. De beekrombout komt voor in verschillende typen stromend water, met name in de buurt van stromingsluwe plekken in de meander van beken en rivieren. Ook langs gekanaliseerde beken komt de soort voor, zoals langs de oevers van de Aastrang (De Vlinderstichting, 2023). Omdat het in het plangebied ontbreekt aan geschikt habitat zijn negatieve effecten op de beekrombout uitgesloten.

5.2.7 Vaatplanten en mossen

Op basis van openbare verspreidingsgegevens blijkt dat geen strikt beschermde plantensoorten in de ruime omgeving van het plangebied te verwachten zijn. Tijdens de quickscan werden alleen algemene plantensoorten waargenomen in en rondom het plangebied, namelijk bijvoet, duizendblad, gewone braam, grote brandnetel, kleine ooievaarsbek, klimop, paardenbloem, paarse dovenetel, schijfkamille, zomereik en zwarte els. Voor deze soorten geldt geen ontheffingsplicht.

5.3 Samenvatting

De navolgende tabel geeft een overzicht van strikt beschermde soorten die (mogelijk) aanwezig zijn, de effecten waar ze last van kunnen hebben en eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden.

Tabel 3: Soortenoverzicht.

Soortgroep	Soort(en)	Aanwezigheid	Mogelijk effect	Opmerkingen
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten	Nee	Nee	-
	Verblijfplaatsen boom-bewonende soorten	Nee	Nee	-
	Foerageergebieden	Nee	Nee	-
	Vliegroutes	Nee	Nee	-
Grondgebonden zoogdier-soorten	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Vogels	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
	Algemene soorten	Mogelijk	Verstoren nestplaatsen	Werken buiten het vogelbroedseizoen
Reptielen en amfibieën	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Vlinders	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
Overige diersoorten	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
Vaatplanten en mossen	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-

*Er dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

6 CONCLUSIE

6.1 Conclusies gebieds- en soortbescherming

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en de effecten van het plan op vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten (Wnb).

Gebiedsbescherming

Natura 2000

Gezien het type werkzaamheden en de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden zijn er geen negatieve effecten als oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, optische verstoring en verstoring door trilling, geluid en mechanische effecten. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is namelijk meer dan 1 km. Door het gebruik van werktuigen en een toename van voertuigbewegingen kunnen er wel gevolgen zijn door stikstofdepositie vanuit de lucht. Omdat de Natura 2000-gebieden weergegeven in tabel 2 op minder dan 25 km afstand van het plangebied liggen, vindt er mogelijk stikstofdepositie plaats op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van dit Natura 2000-gebied. Om de eventuele effecten van stikstofdepositie inzichtelijk te maken wordt aangeraden om een AERIUS-berekening uit te laten voeren voor zowel de realisatiefase als gebruiksfase. Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden kunnen worden uitgesloten als uit de AERIUS-berekening blijkt dat er geen stikstofdepositie groter dan 0,00 mol N/ha/jr plaatsvindt.

Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Het gebied ligt op ca. 1,3 km afstand van zowel het Gelders Natuurnetwerk (GNN) als de Groene Ontwikkelingszone (GO). Gezien de ligging buiten deze gebieden worden de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het GNN en de GO bij de werkzaamheden niet aangetast.

Houtopstanden

De bomen in het plangebied vallen onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming, aangezien het plangebied buiten de bebouwde kom ligt. Bij de kap van deze bomen is er daarom sprake van een meld- en herbeplantingsplicht zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming.

Soortbescherming

Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten geconstateerd. Het kan wel zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene diersoorten op de locatie voorkomen. Bij het uitvoeren van werkzaamheden moet de algemene zorgplicht in acht worden genomen (artikel 1.11 Wnb). Handelingen die nadelige effecten hebben moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te beperken of ongedaan te maken. Overigens moeten de werkzaamheden plaatsvinden buiten het vogelbroedseizoen omwille de aanwezigheid van algemene broedvogelsoorten.

6.2 Nader onderzoek

Op basis van de uitgevoerde quickscan zijn negatieve effecten op strikt beschermde plant- en diersoorten uitgesloten. Er is geen nader onderzoek nodig en de werkzaamheden kunnen zonder ontheffing van de Wet natuurbescherming worden uitgevoerd.

7 LITERATUURLIJST

7.1 Referenties

- BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Buizerd, Buteo buteo, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Kerkuil, Tyto alba, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12 (2017^c). *Kennisdocument Steenuil, Athene noctua, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12 (2017^d). *Kennisdocument Roek, Corvus frugilegus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12
- Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. 's-Hertogenbosch, Nederland: Zoogdiervereniging Nederland en Provincie Noord-Brabant
- De Vlinderstichting (2019). *Voor het eerst in 30 jaar weer voortplanting van de grote vos in Nederland*. Geraadpleegd op 28 november 2023 via <https://www.vlinderstichting.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/voor-het-eerst-in-30-jaar-weer-voortplanting-van-de-grote-vos-in-nederland>.
- De Vlinderstichting (2023). *Beekrombout, Gomphus vulgatissimus*. Geraadpleegd op 22 november 2023 via <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/beekrombout>
- Krijgsveld KL, B Klaassen & J van der Winden (2022). *Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoring gevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofdrapport & deel 2 soortbesprekingen*. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist
- Provincie Gelderland (2018). *Omgevingsvisie Gaaf Gelderland*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.
- Provincie Gelderland (2023). *Omgevingsverordening (januari 2023)*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.
- Stadswerk (2020). *Gedragcode soortbescherming gemeenten voor Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en Bestendig beheer of onderhoud*. Geraadpleegd op 22 november 2023 via <https://www.stadswerk.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1847788>
- Veldman, J. & Troost, C. (2019). *Brochure Soortenbescherming in Overijssel: Bunzing, egel, hermelijn en wezel*. Zwolle, Nederland: Provincie Overijssel.
- Vogelbescherming Nederland (2023^a). *Boomvalk*. Geraadpleegd op 22 november 2023 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/boomvalk>
- Vogelbescherming Nederland (2023^b). *Ransuil*. Geraadpleegd op 16 november 2023 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/ransuil>

Vogelbescherming Nederland (2023^c). *Sperwer*. Geraadpleegd op 16 november 2023 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/sperwer>

Vogelbescherming Nederland (2023^d). *Roek*. Geraadpleegd op 16 november 2023 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/roek>

Zoogdierversamenleving (2023^a). *Steenmarter*. Geraadpleegd op 14 november 2023 via <https://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

Zoogdierversamenleving (2023^b). *Das*. Geraadpleegd op 14 november 2023 via <https://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdiersoorten/das>

Zoogdierversamenleving (2023^c). *Eekhoorn*. Geraadpleegd op 14 november 2023 via <https://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>

7.2 Gebruikte websites

www.floron.nl

www.pdok.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdierversamenleving.nl

www.gelderland.nl

7.3 Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Jędrzejewski, W. & Sidorovich, V. (2010). *The art of tracking animals*. Białowieża, Polen: Mammal Research Institute Polish Academy of Sciences Białowieża.

Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. (2009). *Birds of Europe (2e ed.)*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

Tolman, T. & Lewington, R. (2008). *Collins Butterfly Guide: The Most Complete Guide to the Butterflies of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.

